67ste Jaargang — N° 40. EERSTE BLAD Zaterdag 8 October 1

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs fr. 7.50

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12

Postcheks rekening n° 38923.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN :

Voor de aankondigingen [in] provincien Limburg en Luik, [wen]den zich uitsluitend tot de [agen]ts *Havas*, 8, Place des Martyrs, [BRUX]SEL ; 8, Place de la Bourse, [LON]DEN 6, Dream's Buildings, LON[DON] E. C. 4.

TONGEREN, 8 OCTOBER 1921.

Hoe het aktivisme tegen de Natie werkt.

KUIPERIJ EN BEDROG.

Het volgend artikel is geschreven door den Heer Baron Verhaegen, zoon van wijle M. Arthur Verhaegen, katholiek volksvertegenwoordiger van Gent, en een der stichters en voorzitter van den Belgischen Democratischen Volksbond. Door dit artikel zal men de verwoestingen zien die het aktivisme in Vlaanderen te weegbrengt ; men zal er de stem in hooren vernemen van vurige vaderlander, die op krachtdadige wijze protesteert tegen de handelwijze der katholieke partij die, onder voorwendsel van eendracht, toegevingen doet en van haar gezag afstaat tegenover slechte Belgen, die het vlaamsche volk afkeerig maken jegens het Vaderland, en desnoods jegens de nationale verdediging.

Dat de Heeren Hellepute, Vandevyvere en Tibbaut deze wijze woorden overwegen. De dag waarop het Vaderland de gevolgen hunner verblindheid en hunner toegevendheid zal moeten betuien, zullen de goede burgers hen, zoowel als aan M. Vandervolde, eene rechtvaardige en strenge rekenschap vragen.

Ziehier het artikel van M Verhaegen :

« In vele middens — en, met spijt moet ik het bestatigen, in de rangen der katholieke partij — begrijpt men niet genoeg de ernstigheid van het aktivistisch gevaar. Te lichtzinnig onderschat men zijne belangrijkheid, en bestempelt men van overdrijving de handelwijze van degenen die ernstig gevaar in zien voor onze nationale eenheid. Scheiding, hollandsche — of zelfs duitsche kuiperijen, — revolutionnaire richtingen, dit alles, zegt men, is slechts het werk van een bandvol heethoofden zonder invloed, noch verantwoordelijkheid. Wier handelwijzen afgezonderd blijven, en die men ten onrechte zou verwarren met de vlaamsche hervormingsbeweging. En men wijst ons op de Katholieke Unie die, door eene overbreekbare keten en op een programma aanneembaar door alle vaderlanders, de katholieke krachten in Vlaanderen en Wallonië samensnoert.

» Nochtans, het gevaar bestaat, en voor degenen die zich de moeite willen doen hetzelve in het gelaat te zien, en die, in plaats van in te sluimeren op de gezegdens van kiesprogramma's, de feiten nagaan, is dit gevaar overal, en is het dreigend. Het grootste gevaar, op dit oogenblik, is de listige propaganda die sinds verschillende maanden in het vlaamsche land werd ingericht, tegen het vaderlandsch gevoel en ten voordeele van de zelfstandigheid van Vlaanderen.

» Ik bevond mij over eenige dagen te Aertrycke, een klein dorp van West-Vlaanderen, op een 15tal kilometers van het front gelegen. Voor de kerk trok een gedenksteken mijne aandacht. Op een voetstuk van ruw gekapte blauwe steenen, een ontwapend Belgisch soldaat, de helm op het hoofd. Aan zijne voeten, als uit den grond komende, de onbepaalde vormen van twee lijken, den loop van een kanon en twee kruizen met de eerste letters der wel gekende leuze :

A
V. V. K.
V.

Alles voor Vlaanderen !
Vlaanderen voor Krstus !

» De soldaat brengt de hand aan den mond om te schreeuwen. Een opschrift, van boven op het voetstuk uitgekapt, zegt ons welken kreet uit dezen wijd geopenden mond komt :

» *Welk nut ligt er in het storten van ons bloed ?*

» Op de zijden van het voetstuk zijn, in bloedroode letters, de namen uitgekapt der drie-en vijftig inwoners van Aertrycke die voor het vaderland gestorven zijn.

* * *

» Ziedaar dus de zedeles van den oorlog voor deze brave lieden, die aan het Vaderland het bloed van drie-en-vijftig zonen geschonken hebben. Ziedaar wat de ouders, de medeburgers dezer helden, onze jeugd en de toekomstige geslachten moeten onthouden van den schrikkelijken oorlog waarin ons land op het punt geweest is te verzinken : « Het bloed onzer zonen werd nutteloos vergoten ». De nationale eer gered te hebben, de vaderlandsche grond tegen den inval der barbaren verdedigd te hebben, onze vrijheid, ons nationaal bestaan, onze onafhankelijkheid behouden te hebben, dit alles is niets. Onze zonen, ja, zijn martelaars geweest, doch van de vlaamsche zaak, die door België werd verwaarloosd En de gevolgtrekking hiervan is : « Bij een volgende oorlog zullen wij geen weerstand meer bieden, wij zullen den vijand doorlaten België deze wreede stiefmoeder, zal niet meer bestaan, dech Vlaanderen zal vrij zijn. Alles voor Vlaanderen !»

» Ik overdrijf misschien ? Hoezeer zou ik zulks wenschen !

» Op eenige stappen van het gedenksteeken, vielen mijne oogen op een ongeteekende plakbrief, die de bevolking van Aertrycke uitnoodigde op eene meeting voor 21 Augustus. Ziehier wat ik er las :

» Reeds 90 jaar wacht gij op uw recht. Hoe » lang zult gij nog slaven blijven ? Wij strij- » den voor ons bestaan. Het geldt hier eene kwestie van leven of dood ...»

» En verder, na het aankondigen van eenen meetingsveldtocht in gansch de vlaamsche streek :

» Daar (in onze vergaderingen) zult gij leeren hoe de *bestuurlijke zelfstandigheid* allen » ons kan redden. Het geldt een strijd van le- » ven op dood. Ook doen wij een oproep aan » al degenen die Vlaanderen bemimen, aan al » degenen die vrij willen worden en die niet » vreezen de beleedigingen en de vervolgingen » te trotseeren. »

» Zou men niet denken te droomen ? Zijn wij wel verlost van het verfoeilijk juk der Pruisen en hebben wij wel onze Belgische vrijheid terug bekomen ? Zijn het wel Belgen die aldus het noodlottig werk van den vijand voortretten, die met genoegen het nationaal gevoelen bij onze eerlijke bevolking vernietigen, en de massas tot opstand en burgeroorlog aashitsen ?

» Merk wel op dat er geene kwestie meer is van taal-eischen Wat men eischt, is de scheiding ; wat men beoogt, is tusschen het volk eene opstandsbeweging te verwekken. Ziedaar hoe ver onze vooruitstrevers gaan ; doch wie ziet niet dat degenen die hen ondersteunen — het gedenksteken van Aertrycke werd betaald door de gemeente en door bijzondere bijdragen, aanbevolen door de plaatselijke geestelijkheid — wie ziet niet dat degenen die hen den weg banen of hen aanmoedigen door hunne stemmingen of zelfs door hun stilzwijgen, een groot deel hebben in de verantwoordelijkheid bij deze onderneming van volksmisleiding ! Volksmenners naar het voorbeeld van Kamiel Huysmans, voorsprekers van Borms, apostolen van de verdeeling van het leger, van de vermindering van diensttijd tot zes maanden of van de vervlaamsching der Gentsche Hoogeschool, verachiers van de vrijheid van den familievader op schoolgebied, en gij allen, beschaamde flamingranten of Belgen zonder moed die 't zij uit geheime toegevendheid, 't zij uit lafheid. de stappen der leiders die gij in stilte verwenscht, navolgt en toegeeft aan al hunne eischen, gij zijt allen plichtig, allen verantwoordelijk, en de plichtigsten zijn niet altijd de leiders : het zijn degenen die hen volgen, terwijl ze op afdeonde wijze hunne werking zouden kunnen daarsboomen ; het zijn degenen die knievallen doen voor de visschers in troebel water in plaats van bewijs te geven van onafhankelijkheid, van waardigheid en van karakter.

* * *

» In tegenwoordigheid van het gevaar dat België bedreigt, is het tijd dat de goede burgers de handen aan het werk slaan. De overgroote meerderheid van het land, keurt de politiek al van de slechte herders die ons naar den afgrond willen leiden, zooals zij ook de politiek afkeurt (als men dat eene politiek kan noemen) van bestendige toegevingen aan de vooruitstrevers van het flamingantisme en der volksmisleiders. Het land vraagt vrede, vrijheid en rechtzinnige verdraagzaamheid ; het eischt eene vastberaden nationale politiek, in het buitenland zoowel als in het binnenland ;

indien al de goede burgers die weten dat daar de waarheid en daar ook het geluk is, samenspanden en blok wilden vormen, zou men verwonderd zijn over de macht waarover zij beschikken.

» Dat de mannen van orde dus niet vreezen om te handelen ; dat zij bewijs geven van krachtdadigheid, zelfs van stoutmoedigheid : het land zal hen volgen. Dat zij opbouden samen te spannen met de anti-nationale partijen; dat zij ter harte nemen de openbare meening te leiden in plaats zich te onderwerpen aan de uitaseu van degenen die voor doel hebben het volk te bederven. Dat zij zich vooral wachten van de halfwijzen waardoor edelmoedige, doch begoochelde geesten water en vuur willen samenmengen in de hoop hunne stelling op politiek gebied te versterken.

» Als katholiek van den ouden stempel, is het mij pijnlijk hier te moeten bekennen dat de eendracht over eenige dagen tusschen de katholieke groepen van het land gesloten, in mijne oogen enkel eene list en eene fopperij is : eene list omdat de vooruitstrevende flamingranten die deze zaak het eerst op het tapijt brachten, begrepen hadden dat zij zich aan het gros van het katholieke leger moesten vastklampen, wilden zij, bij de steeds stijgende afkeuring rontom hen, in de aanstaande kiezingen een klinkende nederlaag vermijden. Een fopperij omdat eene eendracht wier programma niets behelst betreffende de huidige levenskwestien, dat in werkelijkheid gesteund is op de neven elkander plaatsing van tegenstrijdige programmas, wat enkel voor gevolg kan hebben de achting te doen verliezen van de katholieken, partijgangers van orde en verdedigers van het nationaal gevoelen. De een dracht ! zij is op weg, zij is in elken gezonden geest, in alle zielen die niet door engen partijgeest verblind, doch bestraalt zijn door de liefde tot het Vaderland : 't is die eendracht die, vroeg of laat, de goede burgers, tot welke partij of tot welken stand zij ook behooren, zullen verplicht zijn te bezegelen rond de nationale vlag.

Onderwijs en Taalkwestie.

De peenekrabber, die iederen Zondag het Sint-Truidensche weekblad « De Team » met zijn proza overstelpt, wendt in zijn laatst nummer alle pogingen aan om zijne lezers te overtuigen dat de huisvader het recht **niet** heeft de taal te bepalen waarin zijne kinderen moeten onderwezen worden

Zeegen wij maar dadelijk dat zijne beredeneering geen oogenblik stand houdt, indien men ze aandachtig wil onderzoeken Ziehier de samenvatting er van : « De Vlaamsche gemeenschap heeft recht op de bevordering van haar cultuur en de leden de Vlaamsche gemeenschap hebben tot plicht die cultuur te helpen bevorderen. De aandui-ling der taal is een opvoedingswestie, het is niet meer dan billijk dat de voertaal van het onderwijs Vlaamsch weze.»

Welnu, ik herhaal het, die beredeneering houdt geen stand.

Eerst en vooral de Vlaamsche gemeenschap is niet een abstract, een afgetrokken, maar wel een concreet wezen bestaande uit leden. namelijk de Vlamingen En die Vlamingen verdeel ik in twee groepen : de flaminganten, de overdrevene flaminganten, de neo-activisten en tutti-quanti, die verlangen dat de voertaal van het onderwijs in allen graad de Vlaamsche taal wezen zou, die het Fransch om zoo te zeggen totaal uit het Vlaamsch land willen verbannen, die het reeds volstrekt uit het lager onderwijs verbannen hebben.

Daarneven staat een andere groep Vlamingen en zonder twijfel de sterkste, 't zijn de bezadigde Vlamingen, de praktische Vlamingen die beweren dat het algemeen belang vergt dat men alle de landgenooten zoo doelmatig mogelijk wapene in den strijd voor het leven, dat men al diezen die er bekwaam toe zijn, neevens hunne moedertaal, eene wereldtaal zoo gauw en zoo goed mogelijk aanleere, eene taal die door de andere landgenooten gesproken wordt en die eene Nationale taal is.

Bijgevolg zou men de conclusie moge trekken De flamingranten hebben het recht hunne kinderen een Vlaamsch onderwijs te verschaffen, maar **evenens** hebben de bemdigde Vlamingen het recht een onderwijs te kiezen waardoor hunne kinderen niet alleen op *degelijke wijze* het Vlaamsch aanleeren, maar ook de tweede Nationale taal, het Fransch.

En bijgevolg is het een plicht voor den Staat te voldoen aan den eisch van d e twee groepen.

* * *

De Vlamingen hebben recht op de bevordering van hunne cultuur.

Maar het Vlaamsch volk bekraunt zich bitter weinig om al dat gewauwel van enkele letterkundigen en idealisten over het onderscheid tusschen Fransche en Vlaamsche cultuur. Geleerdheid en beschaving hebben geen ethnografisch karakter. Kultuur is kultuur en beschaving is beschaving, noch min noch meer.

Gebeel de taalkwestie loopt voor ons hier op uit : de taal is een werktuig, een middel om kennissen aan te werven en te verspreiden, om de voorwaarden van het werkkontrakt uit te drukken, om de produkten van de nijverheid aan den man te brengen *Een werktuig heeft geen rechten.* Alleen de mensch heeft rechten en namelijk het recht van het werktuig te verkiezen dat hij wil, het werktuig dat hem het muttigst het doelmatigst blijkt

Welke taal is voor ons Vlamingen het doelmatigst werktuig ?

Het spreekt van zelf dat voor het aanwerven der eerste kennissen alleen de moedertaal in aanmerking kan komen.

Maar tevens het eerste grondbeginsel der pedagogie of opvoedkunde is dat men trapsgewijze van het bekende naar het onbekende moet overgaan Zoo is het namelijk voor het aanleeren van een tweede taal : men moet de grondbegiuselen der tweede taal aanleeren in de moedertaal. Maar zoodra een persoon twee talen kent — een doel dat ieder vooruitstrevend mensch moet trachten te bereiken vooral wanneer zijn moedertaal eene te beperkte is, en wanneer men een land bewoont dat twee nationale talen heeft — dan stelt zich van zelf de vraag : in welke dezer twee talen behoort de leerling zijne verdere kennissen op te doen ?

Men is geneigd onmiddellijk te antwoorden : in de taal die hij het best kent Dat strookt met de natuurwet van de minste krachtinspanning : labeur du moindre effort. Edoch er dient opgemerkt te worden dat die natuurwet zoo moet opgevat worden dat men met de minste krachtinspanning het grootste nut zoekt te bereiken. Welnu het kan voorkomen dat een vermeerdering van krachtinspanning (veroorzaakt een vermeerdering van een derde) de vruchten van de krachtinspanning om de twee derden vermeerdert ; ongetwijfeld valt in dit geval de vermeerdering van krachtinspanning door de natuurwet bevolen zijn

In de werkelijkheid is het zoo gesteld met het onderwijs : de toekomende rekenplichtige die het boekhouden en de andere handelswetenschappen in een wereldtaal aangeleerd heeft in plaats van in zijn weinig verspreide moedertaal heeft weliswaar zijn krachtinspanning moeten vergrooten, maar de uitslag ervan overtreft zoodanig de ingespannen moeite dat de slotrekening niet de minste aarreling kan overlaten.

Wat waar is voor de handelswetenschappen is waar voor kennissen van den ingenieur, voor de geneeskunde van den advokaat en van den geneesheer die met uitsluitelijk op de kliënteel van zijn geboortedorp wil aangewezen blijven

Uit het oogpunt van het persoonlijk belang zal de regel dus zijn : zoo gauw mogelijk een wereldtaal als voertaal van **een deel** van het onderwijs gebruiken en dat deel geleidelijk uitbreiden.

Gebeel de kwestie komt dus uit op het bepalen van het oogenblik waarop die mogelijkheid bestaat. Feitelijk bestond zij *voor* 1914, vanaf het begin der middelbare studiën. Door het uitroeien van het Fransch uit het lager onderwijs tot den ouderdom van twaalf jaar heeft men die mogelijkheid voor de kinders uit de volksklas verschoven, ja bijna vernietigd. Dit noemen wij een aanslag op het recht van den armen.

Een enkel woord nog om te eindigen : in Europa werd België steeds aanzien als het *klassieke* gewest der vrijheid ; meer dan eens merkte men op dat in ons land geen enkele politieke partij aan 't roer kon blijven zoo zij niet de *vrijheid* vooruitzette als grondvest van haar programma. En wat zien wij nu ? Zijn er belgas ! niet vele katholieke Vlamingen die het beginsel der vrijheid laten varen, om het te vervangen door dwang, onverdraagzaamheid en staatsbemoeiing. of liever door het « *Taalcombisme* ». En zeggen dat er staatsministers zijn die in hunne jeugdige jaren hunne beste krachten gewijd hebben als verdediging der vrijheid van den huisvader, nu diezelfde vrijheid met misprijzen verwerpen, dat er priesters zijn die dwangmiddelen voorstaan !

Droeve tijden ! O tempora ! O mores !!

VERAX.

BESTATIGINGEN.

Als men te Tongeren eenen oogslag werpt op de uithanghorden, of op de opschriften aan de uitstallingen onzer handelaars, zou men niet zeggen dat men hier in de oudste vlaamsche stad van België is. Inderdaad, in gansch de stad vindt men geen tien vlaamsche opschriften, allen zijn in 't fransch opgesteld.

Men ziet er niets dan : Boulangerie, Imprimerie, Pâtisserie, Café-Restaurant, Confiserie, Marchand-Tailleur, Charcuterie, Coiffeur, enz , enz

Wil dat zeggen dat onze stad franschgezind of... franskiljonsch ! is, zooals onze moderne flamingranten beweren ? In 't geheel niet ; de Tongenaren zijn vlamingen die hunne moedertaal beminnen, doch vijandig zijn aan de vlaamsche dwangpolitiek van een handvol heethoofden, die de twist en tweedracht door de Duitschers, met von Bissing aan 't hoofd tusschen de Belgen gesticht, onderhouden en voortzetten.

Dat de uithanghorden te Tongeren bijna uitsluitend in 't fransch zijn opgesteld, is te wijten aan twee vooname redenen :

1° De Tongenaren, gelijk de overgroote meerderheid der vlamingen, zijn er lief op onze tweede nationale taal te kennen, en zij maken van deze gelegenheid gebruik om zulks publiek te toonen.

2° Tongeren ligt op de grens van het Walenland, en 't zijn vooral onze waalsche bruederen die onze markten doen bloeien en die gelukken handel bevorderen. Vraagt eens aan onze brave boeretiefen hoeveel duizende kilos boter, hoeveel duizende veerdel eieren zij jaarlijksen op onze donderdagsche markten tegen voordeelige prijzen aan walen en walinnen verkoopen. Onze paarden-, vee- en varkensmarkten worden ook door talrijke kooplieden bezocht die uit alle hoeken van de Walenstreek komen toegestroomd.

* * *

In onze stad verblijven ook een zeker getal walen en fransch sprekende Vlamingen. Onnoodig te zeggen dat deze personen in de beste verstandhouding leven met onze medeburgers, die er eene eer in stellen de wetten van verdraagzaamheid en herbergzaamheid te onderhouden.

Gemengde berichten

Vreeselijk vliegersongeluk.

Vijf dooden. — Te Manstone, nabij Ramsgate, in Engeland, is er Maandag een vreeselijk vliegersongeluk gebeurd. Een groot vliegmachien, waarin zich vijf passagiers bevonden, was uit een aerodroom van den omtrek opgestegen en zweefde op 200 meters hoogte boven de streek. Verschendene visschers volgden de vlucht van den luchtreus, die in breede kringen boven het land draarde. Opeens hoorden zij eene geweldige ontploffing. Terzelfdertijd zagen zij het vliegmachien in brand schieten en omkantelen Het plofte vlammend ten gronde. Een sergeant, die zich in de nabijheid bevond, kwam toegesneld. Bij middel van eene bijl poogde hij de branden te planven en zeildoek, waaronder de passagiers bedolven laden, door te haken, doch het vuur woedde zoo geweldig, dat de sergeant achteruit moest wijken. Verschendene personen snelden ter hulp en poogden de vlammen uit te dooven, doch konden haarin niet gelukken. Het vliegmachien brandde hedemaal op. Onder de assche vond men de verkoolde lijken der vijf passagiers.

De vernietiging van het Duitsche oorlogs

Volgens de jongste cijfers loope midden September, verstrekt d intergeallieerde controol commiss ten er nog slechts 102 kanonnen tijd worden ; dit is reeds met kanonnen geschied. Voorts moet millioen toe aan geladen granate den vernield, tege. over 34 millio die reeds vernield zijn er zi slechts 185 voorgraafmotieren o zijn er reeds 110,350 geslooptmachinegeweren zijn nog ongere wijl er 83,585 vernietigd zijn geweren betreft, zijn er nog 163,0 er zijn er 4,160,000 uitgeleverd nietigd. Van munitie voor re enz. zijn er 355 millioen p vernield en 90 millioen over.

In officieele kringen wordt Reuter verklaard, dat er niet de bedenkelijkheid is voor eenige mogel dat Duitschland in staat zal z leger van zulk een omvang te org ren en uit te rusten dat dez gevaar voor de geallieerden zou ren. Er zijn wel misnoegen genoe alle noodzakelijke bewapening on

De loonregeling in A

M. Denby, staatssekretaris van he kaansch zeewezen, heeft seine beslissi men, krachtens dewelke de 50,000 we

Het vrouwenst

De algemeene raad der socialistis heeft din dag morgend eene bespreki den over het geschil tusschen Kamer e Na lang gehaspel werd ten slotte met men tegen 29 beslist dat M. Leken in nant het voorstel Berryer mocht h waardoor het vrouwenstemrecht in de cie onmiddellijk verleend wordt, op v de dat de vrouwen van dit recht nog bruik zullen maken bij de aanstaande gen.

— *Het Geschil tusschen Ka Senaat. Minnelijke schikking.* — natorieele kommissie van binn sche zaken vergaderde dinsdagna onder het voorzitterschap van h Favereau. Zij moest uitspraak do de minnelijke schikking door al voorgesteld, strekkend om het g gin van het provinciaal vrouw recht te erkennen, doch de toe ervan voor vier jaar te verdagen.

De linkerzijde heeft zich bij di stel aangesloten, dat dan ook a men werd.

Na deze stemming heeft de re de eveneel den tekst verworpen wet op de inrichting der pro kiezingen, zooals zij door de gestemd is. De kommissie heeft tekst verworpen met 5 stemmen t

Wat er ook van zij, men kan v at met zekerheid vooropstellen dat schil tusschen de twee wetgeven mers op 't punt is van bijge worden.

— *De Kamerkommissie der X* De Kommissie der XXI der Kame de dinsdag gansch den namidd herziening der artikels der Grondw Senaat betreft, werd omtrent sproken. De bespreking hep hoofdz over het stelsel der kategories va laren, door de kommissie v Senaat voorgesteld En werd desaa de geen bestat genomen, doch, t'a met het bureel der Kamer, werd sloten dat de openbare zitting der voor donderdag bijeengeroepen to dag aanstaande zal uitgesteld wor is te zeggen tot na dat de Sena spraak zal gedaan hebben o hangende kwestie.

Volgens de jongste cijfers loope midden September, verstrekt de intergeallieerde controol commissie ten er nog slechts 102 kanonnen tijd worden ; dit is reeds met kanonnen geschied. Voorts moet millioen toe aan geladen granaten den vernield, tege. over 34 millioen die reeds vernield zijn er zij slechts 185 voorgraafmotieren o zijn er reeds 110,350 geslooptmachinegeweren zijn nog ongere wijl er 83,585 vernietigd zijn geweren betreft, zijn er nog 163,0 er zijn er 4,160,000 uitgeleverd nietigd. Van munitie voor re enz. zijn er 355 millioen p vernield en 90 millioen over.

In officieele kringen wordt Reuter verklaard, dat er niet de bedenkelijkheid is voor eenige mogel dat Duitschland in staat zal z leger van zulk een omvang te org ren en uit te rusten dat dez gevaar voor de geallieerden zou ren. Er zijn wel misnoegen genoe alle noodzakelijke bewapening on

De loonregeling in A

M. Denby, staatssekretaris van he kaansch zeewezen, heeft seine beslissi men, krachtens dewelke de 50,000 we

---

MENGELWERK VAN « *DE POSTRIJDER* »

— 3 —

LAMBRECHT VAN LOO

(VERVOLG).

De torenbewaker herkende terstond zijne landgenoten. De bazuin klonk, de ophaalbrug viel neder en door de enge poort stroomde eene verheugde woelende menigte

Voorop snelde eene schoone nogjonge vrouw. Star was haar blik op den norschen ridder gericht. Haar oog bloak van zoete liefde, van reikhalzend verlangen. Eenen kleinen knaap sleepte zij aan de eene hand, de andere reikte zij eene jeugdige maagd van rond de zesten jaren toe, over wiens bleekroode wangen tranen van zachte aandoening rolden.

Hugo had hen selfaus bemerkt, eene rilling doorliep gansch zijn lichaam, de ruwe krygsman werd bleek van ontroering.

Snel, als telde hij slechts twintig jaren, sprong hij van zijn ros.

— Gertruid ? Mijne kinderen ! kreet de verrukte ridder, en met open armen vloog hij zijne gade om den hals.

De oude Boudewijn en zijn zoon beschouwden in stilte dit treffend tooneel, en hun geest zag treurig heen naar vroegere voor hen gelukkigere tijden.

Op eens verheelderde Lambrechts gelaat. Zijne oog brandde van eenen ongemeenen gloed. Aan zijnen strakken blik zag men dat buiten een eenig voorwerp, zijn geest aan al wat hem omringde, ontlogen was. Hij scheen als in verrukking !

Welk wonderbaar verschijnsel vestigde toch zoo des jonglings aandacht ?

Ziet, aan Hugo's borst daar lag nu de jonge schoone engelachtige maagd. Vurige liefdekussen drukten harte lippen op het streaga voorhoofd van den trotschen ridder. Hare teedere armen omklemden hem met kracht. Hare uitbundige blijdeschap bewees genoeg welke angsten haar dankbaar kinderhart, gedurende vaders gevaarvollen krijgstocht hadden gefolterd en gemarteld.

Hugo aanzag zijn kind met liefde en gerechten hoogmoed. Zijn stuur gelaat verteederde tot eenen zoeten glimlach. Zijne sterke armen sloten met zacht geweld de tengere, bevallige, rijzige gestalte tegen zijne stolen borst. Men zag het, bij schiep vermaak in 't aanschouwen van dat wonderschoon wezen, van die lijne regelmatige trekken, die lichtblozende wangen, die rozige lippen, dat rein blank voorhoofd, waarop zuiverheid en zachtmoedigheid, die kostbare edelgeestwenten van het vrouwenhart, zoo klaar en duidelijk te lezen stonden. Maar toen zijn blik zich baadde in het helder azuur dier hemelblauwe oogen, die nu tistelend van vreugd en glinsterend van geluk, bij de natuurlijke bevalligheid des aanschijns nog de kracht en de schoonheid des levens voegden, o dan, dan was hij gansch verrukt en als buiten zich zelven van hoogmoed. Hij bewonderde zijn kind even als de groote kunstenaars, hun beerlijkste meesterstuk. Zijne schoonheden werden door iedereen erkend en geprezen, doch hij, hij is het alleen die ze ten volle gevoelt en schatten kan.

Godelieve, 't was zij, na hare uitgelatene vreugde in duizend kussen te hebben gestild, wendde zich hoofsch tot de vreemde ridders en wenschte aan Bertelijn welkom Doch niet, waarvan verschiet zij ? Waarom dat zedig rood eenskaps op hare wangen ?... Haar oog had den stouten, strakken, vlammenden blik van Lambrecht ontmoet.

Godelieve ontsteld. Een stond was zij door dien vurigen blik als betooverd. Zij moest zich geweld aandoen om hem te vermijden. Gansch onthutsten blozend van schaamte, vluchtte zij als een schuchter torteldutje aan de zijde harer moeder en ging in die geheiligde schuilplaats hare verlegenheid en hare ontstellenis verbergen...

Heeds begon de avond te vallen en men was nog meer dan drij uren van Wortegem Hugo deed zulks aan zijne wapenmakkers bemerken en bood hun eene edelmoedige herbergzaamheid aan. Eerst weigerde Boudewijn. Doch Lambrecht wierp op, dat men de poorten van Outenaarde zou gesloten vinden. Wilde men over de scheide, men moest de stad omdraaien, en met vermoeide paarden eenen gevaarvollen tocht door den vloed en de bedriegelijke moerassen wagen.

't Is waar bekende Boudewijn ; doch ziedaar reeds vijf maanden dat ik mijn slot heb verlaten. Wie weet wat er soms is voorgevallen. Ik zou gaarne vandaag te Wortegem zijn.

— En wilt gij waarlijk die gevaarvolle moerassen trotsen om eene overdreven nieuwsgierigheid, om eene ongegronde onrust te stillen ? viel hem de goede Geertruid vermanend in de rede. De nachten zijn gedurig zoo duister het ware een ongeluk tegemoet loopen. Blijft liever bij ons. Het is zoolang dat wij het geluk te gemoed loopen. Blijft liever bij ons. Het is zoolang dat wij het geluk genoten, u in ons slot te ontvangen. Kom, ik verlang zoo vurig uit uwen mond de heldendaden van mijnen Hugo te vernemen.

Boudewijn aarzelde. Lambrecht beloerde zijnen vader met angst.

— Toe, heer Boudewijn, vervolgde Geertruid. op uw slot niet meer gedacht. Het land is in rust en uwe vesten zijn hoog Wie zou in dezen ru-tig n tijd, en juist dezen nacht uwe burcht eenig kwaad willen. Het vertrouwoord voor de veiligheid uwer heerlijkheid. Kom, heer Lambrecht, gef uwen vader het voorweid.

En met dat zacht, onweerstaanbaar geweld, de minzame gulhartige vrouwen eigen, duwde zij de twee ridders die uit verbied voor de edelvrouwen van hunne paarden waren gesteegen, op den weg naar Schoorisse voort. Boudewijn kon niet langer weerstaan.

— Ik dacht mijne riddersplichten te kort te blijven, indien ik het verzoek eener zoo schoone als beminnelijke edelvrouw dorst afwijzen, sprak de beusche Wortegemsche ridder. Mevrouw ik aanvaard met veelerkentenis uw gastvrij aanbod.

— Dat is wel, mijn goede heer Boudewijn. wedervoer Geertruid op zegevierenden toon. Ik moet bekennen dat men niet ten minste de waarheid te kort deed, toen men mij vertelde hoe de rechte, hoofsche ridderlijke geest stee is schitterender en luisterrijker op Wortegems heuvelen bloeide.

Men trad het slot binnen. Een smakelijk, en overvloedig maal had weldra de vermoeienissen der reis gedeeltelijk doen vergeten De spijzen waren van tafel genomen : Geertruid, de ridders en de bijzonderste wapenlieden van Hugo en Boudewijn saten in eenen halven kring rond de breede schouw, waarin een reuschtige eikenstam lag te laaien. Een groote hoorn, tot den rand met perelend bier gevuld, ging van tijd tot tijd, onder luidruchtige heilwenschen in het ronde. Eikeen was in de beste luim.

Het gesprek rolde natuurlijk over den afgeloopen veldtocht Elk op zijne beurt verteelde de lotgevallen, de heldendaden waarvan hij getuige was geweest en meer dan gewone lof werd den jongen Lambrecht toegezwaaid.

— Vriend Boudewijn, sprak Hugo, ik moet u waarlijk geluk wenschen, om het dapper gedrag van uwen zoon. Geen enkele ridder van zijne jaren, munte zoo schitterend uit door zijne wapenfeiten.

— 't Is waar, bevestigden de burgers van Wortegem en Schoorisse

Een heildronk voor den jongen held, stelde Hugo voor ; het jongere geslacht zal van zijne daden weten te spreken

Men juicht e toen de hoorn ging nogmaals rond, t reupt de krygers van Schoorisse, aan hunne meesters hit te huis waren gebleven, dat ze uit de eenvoudige tochten van Lambrecht dezelfde moed leerden verteelden.

Hoe fier was de oude Boudewijn ? Twee trenen glinsterden als twee paarlen in zijne oogen. Met gerechten hoogmoed bezag hij zijnen jeugdigen zoon. De goede Geertruid uitte luide hare bewondering voor den schoonen dapperen jongeling. Alle oogen waren vol verbazing op Lambrecht gericht. Een persoon alleen dorst hem slechts vluchtig, ter sluiks, en al blozend aanstaren, en die persoon was Godelieve, die in eenen hoek der groote zaal, met eenige gezellinnen zat te spinnen.

Men deed ook uitstapjes naar vroegere krijgstochten en vreemde streken. Vele wonderbare geschiedenissen werden verteld van dappere ridders, schoone edelvrouwen, bloedige veldslagen, en niet zelden speelden de engelen en duivelen, in persoon, eene gewichtige rol in deze verhalen.

Onderwijlen als het gesprek wat begon te verflauwen, vatte Hugo den zijden hoorn, en hem aan een luchtigen jongeling van 't gezelschap toereikende ;

— Drink eene teug, Ulrich, sprak hij, en zing ons het een of ander heldenlied.

Ulrich was de minnezanger van het slot. De minnezangers waren de dichters van den tijd en dikwijls waren zij van edele afkomst. Zij bezongen de wonderbare daden van Rodant, Malagijs en andere krygshelden, of wel de schoonheid en de deugd van edele vrouwen ; dikwijls ook den lof hunner weldoeners In het algemeen heidden zij een zwervend leven ; zij trokken van hof tot hof, en voor hun gezang werd hun altijd een gulle gastvrijheid gegeven en nu en dan eenig kostelijk geschenk daarbij. De weelderige eidelheden hadden eenen minnezanger, die gestadig op hun slot verbleef, en om zoo te zeggen deelmaakten van hun huis

Zoo een minnezanger was Ulrich.

Ulrich was een lieftallige jongen. Hij telde bijkans Lambrechts jaren, maar hij was niet zoo kloek gespierd, noch zoo sterk gebouwd. Zijne gelaat-trekken waren zachter ; zijn blik, met zoo fier als die van den jongen heer van Wortegem, was gewoonlijk mymerend en droomerig. Toch konden zijne oogen somdanig glinsteren en schitteren, dan had hij een lijn, edaak, zoo stoutmoedig uit te zien.

Ulrich had een goed hart. Als zij eenige grap uitstaken, was hij gewoonlijks zijn verdwaald te zijn. De roem die te zijn hof nieuwe als eenen vriend. Ulrich was zijn jonge meesteres uit gunst te zijn aangeleid. Hij deelde voor haar schoone vetten en haar waren gewoonlijk zijne beste zangen toegewijd.

Ulrich kon wonderschoon zingen. De heer van Schoorisse was sidorst hoovaardig over zijnen minnezanger. Niet het minste feest liep voorbij of Ulrich moest een bewijs geven van zijne kunst, en niet zelden kwam eenig kostelijk geschenk de behendigheid des zangers beloonen.

Zoo vervloog de tijd. Nu eens werd eenige belangwekkende gebeurtenis verhaald, dan eens bezong Ulrich de wonders degenslagen van Roelant en zijne Paladijns, van de vier Heemskinderen, olwel de liefdesmart van Floris en Blancefloer. Beurtelings deed hij de boezems blaken van strijdlust, hygen van liefde, of smelten van teedere, weemoedige aandoening.

Lambrecht had dikwijls van zulke avonden gedroomd. Ni ts wat hij liever hoorde dan wonderbare sagen van moedige krijgers en bevige gevechten. Nochtans, had hij moeten zeggen wat er dien avond al verteld en bezongen werd, hij zou zich niet weinig in verlegenheid hebben bevonden. Wel was het hoofd immer